

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Marktpllein van Zichem

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Marktpllein van Zichem

Titel:	Marktpllein van Zichem
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Scherpenheuvel-Zichem
Deelgemeente:	Zichem
Bron:	Schepping: 2014-05-06 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134527
Coördinaten:	Breedte: 4.98706346371 Lengte: 51.001538124

Primaire tekst

Marktpllein met kiosk en 2 gedenktekens, 50 are, oorspronkelijk een landelijk, met linden omringd plein, in 1920 heraangelegd tot een geometrische, typisch grootstedse 'square', waarvan de padenkransen en de oorspronkelijke bomen (vooral verminkte bruine beuken) bewaard bleven.

De oudste ansichtkaarten van het marktpllein tonen een met lindebomen omringd plein, grazig, met brede, diagonale paden, in feite uitgelopen sporen. Dit rustieke uitzicht verschilde weinig van talrijke andere beboomde dorpspleinen en 'driezen' in België, en herinnert nog sterk aan hun oorsprong: een centraal gelegen verzamelplaats voor het vee, meestal door bebouwing omringd. De driezen waren gemeenschappelijk bezit van de dorpsgemeenschap; alle aangelanden hadden er plant- en weiderecht.

Misschien vormt dit de verklaring voor wat volgt: Zichem was een vrij belangrijke stad tot 1578, toen het werd geplunderd en in brand gestoken door Spaanse troepen. Op 26 februari 1920 nam het college van burgemeester en schepenen de beslissing tot het "*herschappen van de markt in een perk*". De kosten werden als volgt begroot: 4000 frank voor het opmaken van de plannen en de beplanting, 2500 frank voor de afsluitingshekken en 1500 frank voor een gedenkteken van de Eerste Wereldoorlog in de vorm van een obelisk. Hiervoor werd een lening van 8000 frank aangeaan bij het Gemeentekrediet. Ontwerper én uitvoerder was naar alle waarschijnlijkheid de bekende firma 'Gebroeders Michiels' uit Scherpenheuvel. In het Zichemse gemeentearchief wordt naar verluidt een rekening van 1800 frank uit 1926 voor niet gespecificeerde beplantingen bewaard.

Het 'perk' dat op het marktpllein werd aangelegd had evengoed op de Zavel, voor het parlamentsgebouw of op om het even welke 'square' in Brussel kunnen liggen: geometrische, met bollen en kegels (buxus, taxus, hulst?) afgezoomde grasperken. De paden vormen een soort van 'union jack' (combinatie van gewoon kruis en een Sint-Andrieskruis) – de korte as gericht op het gemeentehuis – en worden afgelijnd door groene en bruine beuken (*Fagus sylvatica*, *Fagus sylvatica* 'Atropunicea') of uitzonderlijk zilverlinde (*Tilia tomentosa*) en één rode bastaardpaardenkastanje (*Aesculus x carnea*). Op het centrale kruispunt van de paden werd nadien door de firma V. Janssens uit Westmeerbeek een element gebouwd dat onmisbaar wordt geacht voor elke stadspark die naam waardig: een muziekkiosk, zeshoekig, hetzelfde model als in het stadspark van Aarschot. In 1964, naar aanleiding van de honderdste uitgave van het boek 'De Witte' van Zichemenaar Ernest Claes, richtte de Vlaamse Toeristenbond een tweede gedenkteken op aan het westelijk uiteinde van het plein.

Het oorspronkelijke padenpatroon, nu grotendeels geasfalteerd of betegeld, heeft de 20ste eeuw overleefd. Het grootste deel van de hoogstammige beplanting en enkele hulstboompjes (*Ilex aquifolium* 'Heterophylla') zijn ook nog aanwezig, maar vermoedelijk niet voor lang meer. De beuken (nu met bijna 3 meter stamomtrek) werden in 1985 van hun onderste gesteltakken

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Marktplein van Zichem

ontdaan; de stammen hebben daardoor een flessenprofiel gekregen en de meeste snoeiwonden zijn ingerot. In de loop van 2002 werden voorstellen uitgewerkt voor de heraanleg van het marktplein.

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2007

Titel Text: Marktplein van Zichem

Grafische documenten

Het marktplein van Zichem met kiosk en verminkte beuken, 80 jaar na de aanleg. De reuzenzwam op de voorgrond gedijt op het wortelgestel van een verdwenen beuk. (Vandevorst, Kris, 24-09-2003, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Mededeling van Rob Jacquemyn uit Scherpenheuvel ivm een rekening voor beplanting uit 1926 in het gemeentearchief Scherpenheuvel-Zichem.

DUSSART F. & CLAUDE J., *Les villages de 'dries' en Basse et Moyenne-Belgique*, in *Tijdschrift Belgische Vereniging Aardrijkskundige Studiën* 44, 1975, p. 239-294.

VAN DER LINDEN G., *Doornzele-Dries: meer dan alleen maar gras en bomen*, in *Monumenten en Landschappen* 8(2), 1989, p. 49-54.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120607>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/213230>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126775>

Beknopte karakterisering

Datering: interbellum, na WO II

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Marktplein van Zichem

Typologie: driesen, gedenktekens, kiosken, obelisken (tuin- en parkelement), opgaande bomen